

Matematyka z kluczem

Szkoła podstawowa, klasy 4–8

Plan wynikowy z rozkładem materiału

Klasa 8

Plan wynikowy z rozkładem materiału, klasa 8
(strona 1 z 18)

Matematyka z kluczem

Plan wynikowy z rozkładem materiału

Klasa 8

Uwaga! W kolumnie 4. Punkty z podstawy programowej z dnia 28 czerwca 2024 r. numery rzymskie (np. I.2) stanowią odniesienie do treści podstawy programowej dla klas 4–6, a numery rzymskie z literą f (np. If.1) – do treści tej podstawy dla klas 7–8, czyli etapu formalnego.

Materiał zawarty w wierszach 42–44 (Długość okręgu, Pole koła, Długość okręgu i pole koła – zadania) obowiązuje na egzaminie ósmoklasisty. Może być zrealizowany przed działem „POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ” lub po tym powtórzeniu.

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Punkty podstawy programowej z dnia 28 czerwca 2024 r.	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
Dział I. STATYSTYKA I PRAWDOPODOBIENSTWO (14 godzin)					
1.	Diagramy i wykresy	2	Uczeń: XIIIIf.1) interpretuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów słupkowych i kołowych, wykresów, w tym także wykresów w układzie współrzędnych.	Uczeń: • odczytuje dane przedstawione w tekstach i tabelach oraz na diagramach • interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach oraz na diagramach i prostych wykresach • odczytuje wartości z wykresu, wartość największą, wartość najmniejszą	Uczeń: • interpretuje dane przedstawione na nietypowych wykresach • tworzy tabele, diagramy i wykresy • opisuje zjawiska przedstawione w tekstach, tabelach oraz na diagramach i wykresach, określając przebieg zmiany wartości danych
2.	Średnia arytmetyczna	2	Uczeń: XIIIIf.3) oblicza średnią arytmetyczną kilku liczb.	Uczeń: • oblicza średnią arytmetyczną zestawu liczb • oblicza średnią arytmetyczną w prostych zadaniach	Uczeń: • oblicza średnią arytmetyczną w sytuacjach nietypowych • porządkuje dane i oblicza medianę • oblicza średnią arytmetyczną i medianę, korzystając z danych przedstawionych w tabeli lub na diagramie • rozwiązuje trudniejsze zadania dotyczące średniej arytmetycznej

3.	Zbieranie i porządkowanie danych	2	Uczeń: XIII.1) gromadzi i porządkuje dane; XIII.2) tworzy diagramy słupkowe i kołowe oraz wykresy liniowe na podstawie zebranych przez siebie danych lub danych pochodzących z różnych źródeł.	Uczeń: • planuje sposób zbierania danych • zapisuje i porządkuje dane (np. wyniki ankiety) • opracowuje dane (np. wyniki ankiety)	Uczeń: • dobiera sposoby prezentacji wyników np. ankiety • interpretuje wyniki zadania pod względem wpływu zmiany danych na wynik
4.	Czy statystyka mówi prawdę	1	Uczeń: XIII.1) interpretuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów słupkowych i kołowych, wykresów, w tym także wykresów w układzie współrzędnych.	Uczeń: • porównuje wartości przedstawione na wykresie liniowym lub diagramie słupkowym, zwłaszcza w sytuacji, gdy oś pionowa nie zaczyna się od zera • ocenia poprawność wnioskowania w przykładach typu „ponieważ każdy, kto spowodował wypadek, mył ręce, to znaczy, że mycie rąk jest przyczyną wypadków”	Uczeń: • ocenia, czy wybrana postać diagramu lub wykresu jest dostatecznie czytelna i nie będzie wprowadzać w błąd • tworząc diagramy słupkowe, grupuje dane w przedziały o jednakowej szerokości
5.	Proste doświadczenia losowe	3	Uczeń: XIII.1) wyznacza zbiory obiektów, analizuje i oblicza, ile jest obiektów, mających daną własność, w przypadkach niewymagających stosowania reguł mnożenia i dodawania; XIII.2) przeprowadza proste doświadczenia losowe, polegające na rzucie monetą, rzucie sześcienną kostką do gry, rzucie kostką wielościenną lub losowaniu kuli spośród zestawu kul, analizuje je i oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych.	Uczeń: • przeprowadza proste doświadczenia losowe • oblicza, ile jest obiektów, mających daną własność, w przypadkach niewymagających stosowania reguł mnożenia i dodawania • oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w prostych doświadczeniach losowych	Uczeń: • stosuje w obliczeniach prawdopodobieństwa wiadomości z innych działów matematyki (np. liczba oczek będąca liczbą pierwszą) • oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń określonych przez kilka warunków • rozwiązuje bardziej złożone zadania dotyczące prostych doświadczeń losowych
6.	Powtórzenie, sprawdzian, poprawa sprawdzianu	4			
Dział II. WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA (15 godzin)					
7.	Liczby na osi liczbowej	2	Uczeń: I.2) interpretuje liczby naturalne na osi liczbowej; III.2. interpretuje liczby całkowite na osi liczbowej;	Uczeń: • zaznacza na osi liczbowej liczby naturalne i całkowite, ułamki zwykłe i dziesiętne	Uczeń: • zapisuje warunek, który spełniają liczby zaznaczone na osi w postaci przedziału jednostronnie nieskończonego

			<p>IV.7) zaznacza ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej oraz odczytuje ułamki zwykłe i dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej;</p> <p>Xf.1) zaznacza na osi liczbowej zbiory liczb spełniających warunek taki jak $x \geq 1,5$ lub taki jak $x < -\frac{4}{7}$.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje liczby naturalne i całkowite, ułamki zwykłe i dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej • zaznacza na osi liczbowej zbiory liczb spełniających warunek taki jak $x < 5$ lub $x \geq -2,5$ 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najmniejszą lub największą liczbę całkowitą należącą lub nie należącą do danego zbioru
8.	Wyrażenia algebraiczne	3	<p>Uczeń:</p> <p>III f.1) zapisuje wyniki podanych działań w postaci wyrażen algebraicznych jednej lub kilku zmiennych;</p> <p>III f.2) oblicza wartości liczbowe wyrażen algebraicznych;</p> <p>III f.3) zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażen algebraicznych jednej lub kilku zmiennych;</p> <p>III f.4) zapisuje rozwiązania zadań w postaci wyrażen algebraicznych jak w przykładzie: Bartek i Grześ zbierali kasztany. Bartek zebrał n kasztanów, Grześ zebrał 7 razy więcej. Następnie Grześ w drodze do domu zgubił 10 kasztanów, a połowę pozostałych oddał Bartkowi. Ile kasztanów ma teraz Bartek, a ile ma Grześ?</p> <p>IV f.1) porządkuje jednomiany i dodaje jednomiany podobne (tzn. różniące się jedynie współczynnikiem liczbowym);</p> <p>IV f.2) dodaje i odejmuje sumy algebraiczne, redukując wyrazy podobne;</p> <p>IV f.3) mnoży sumę algebraiczną przez jednomian dodaje wyrażenia powstałe z mnożenia sum algebraicznych przez jednomiany.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wyniki podanych działań w postaci wyrażen algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w najprostszych przypadkach) • oblicza wartości liczbowe wyrażen algebraicznych • zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażen algebraicznych jednej lub kilku zmiennych • rozpoznaje wyrazy podobne • wyodrębnia wyrazy w sumie algebraicznej • redukuje wyrazy podobne • mnoży sumę algebraiczną przez wyrażenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wyniki podanych działań w postaci wyrażen algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w bardziej skomplikowanych przypadkach) • zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażen algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w bardziej skomplikowanych przypadkach)
9.	Mnożenie sum algebraicznych	2	<p>Uczeń:</p> <p>III f.3) zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażen algebraicznych jednej lub kilku zmiennych;</p> <p>IV f.4) mnoży dwumian przez dwumian, redukując wyrazy podobne.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mnoży dwumian przez dwumian • przedstawia iloczyn w najprostszej postaci • wyprowadza proste wzory na pole i obwód figury na podstawie rysunku • zapisuje rozwiązania prostych zadań w postaci wyrażen algebraicznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady mnożenia dwumianu przez dwumian w wyrażeniach arytmetycznych zawierających pierwiastki • wyprowadza trudniejsze wzory na pole i obwód figury oraz objętość bryły na podstawie rysunku • zapisuje rozwiązania trudniejszych zadań w postaci wyrażen algebraicznych • mnoży trzy czynniki będące

					dwumianami lub trójmianami
10.	Równania	4	<p>Uczeń:</p> <p>VIIf.1) sprawdza, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania (stopnia pierwszego, drugiego lub trzeciego) z jedną niewiadomą, np. sprawdza, które liczby całkowite niedodatnie i większe od -8 są rozwiązaniami równania $\frac{x^3}{8} + \frac{x^2}{2} = 0$;</p> <p>VIIf.2) rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą metodą równań równoważnych;</p> <p>VIIf.3) rozwiązuje równania, które po prostych przekształceniach wyrażeń algebraicznych sprowadzają się do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą;</p> <p>VIIf.4) rozwiązuje zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, w tym także z obliczeniami procentowymi;</p> <p>VIIf.5) przekształca proste wzory, aby wyznaczyć zadaną wielkość we wzorach geometrycznych (np. pól figur) i fizycznych (np. dotyczących prędkości, drogi i czasu).</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste równania liniowe • sprawdza, czy podana liczba jest rozwiązaniem równania • rozwiązuje proste równania liniowe wymagające mnożenia sum algebraicznych i redukcji wyrazów podobnych • rozwiązuje proste zadania tekstowe (także dotyczące procentów) za pomocą równań liniowych • przekształca proste wzory geometryczne i fizyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje skomplikowane równania liniowe • rozwiązuje skomplikowane równania liniowe wymagające mnożenia sum algebraicznych i redukcji wyrazów podobnych oraz zawierających ułamki • rozwiązuje równania, które po przekształceniach sprowadzają się do równań liniowych • rozwiązuje trudniejsze zadania tekstowe (także dotyczące procentów) za pomocą równań liniowych • przekształca skomplikowane wzory geometryczne i fizyczne
11.	Powtórzenie, sprawdzian, poprawa sprawdzianu	4			
Dział III. FIGURY NA PŁASZCZYŹNIE (15 godzin)					
12.	Własności kątów	3	<p>Uczeń:</p> <p>VIIIIf.1) zna i stosuje twierdzenie o równości kątów wierzchołkowych (z wykorzystaniem zależności między kątami przyległymi);</p> <p>VIIIIf.2) przedstawia na płaszczyźnie dwie proste w różnych położeniach względem siebie, w szczególności proste prostopadłe i proste równoległe;</p> <p>VIIIIf.3) korzysta z własności prostych równoległych, w szczególności stosuje równość kątów odpowiadających i naprzemianległych;</p> <p>VIIIIf.6) wykonuje proste obliczenia geometryczne, wykorzystując sumę kątów wewnętrznych trójkąta i własności trójkątów równoramiennych.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia kątów: prostych, ostrych i rozwartych • stosuje pojęcia kątów przyległych i wierzchołkowych, a także korzysta z ich własności (w prostych zadaniach) • stosuje twierdzenie o sumie kątów wewnętrznych trójkąta (w prostych zadaniach) • w trójkącie równoramiennym przy danym kącie wyznacza miary pozostałych kątów • korzysta z własności prostych równoległych, zwłaszcza stosuje równość kątów odpowiadających 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania o wyższym stopniu trudności z wykorzystaniem własności kątów: przyległych, odpowiadających, wierzchołkowych i naprzemianległych • oblicza miary kątów trójkąta (w nietypowych sytuacjach)

				i naprzemianległych (w prostych zadaniach) <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem własności kątów: przyległych, odpowiadających, wierzchołkowych i naprzemianległych 	
13.	Kąty – zadania	3	Uczeń: VIII f.1) zna i stosuje twierdzenie o równości kątów wierzchołkowych (z wykorzystaniem zależności między kątami przyległymi); VIII f.3) korzysta z własności prostych równoległych, w szczególności stosuje równość kątów odpowiadających i naprzemianległych; VIII f.6) wykonuje proste obliczenia geometryczne wykorzystując sumę kątów wewnętrznych trójkąta i własności trójkątów równoramiennych.	Uczeń: • rozwiązuje zadania dotyczące miar kątów, wykorzystując równania liniowe	Uczeń: • rozwiązuje zadania dotyczące miar kątów, w których wynik ma postać wyrażenia algebraicznego
14.	Twierdzenie matematyczne i jego dowód	3	Uczeń: VIII f.8) przeprowadza dowody geometryczne nie trudniejsze niż w przykładach: a) dany jest ostrokątny trójkąt równoramienny ABC , w którym $AC = BC$. W tym trójkącie poprowadzono wysokość AD . Udowodnij, że kąt ABC jest dwa razy większy od kąta BAD , b) na bokach BC i CD prostokąta $ABCD$ zbudowano, na zewnątrz prostokąta, dwa trójkąty równoboczne BCE i CDF . Udowodnij, że $AE = AF$.	Uczeń: • wskazuje założenie i tezę w twierdzeniu sformułowanym w formie „jeżeli..., to...” • odróżnia przykład od dowodu	Uczeń: • rozróżnia założenie i tezę w twierdzeniu sformułowanym w dowolny sposób • przeprowadza proste dowody geometryczne z wykorzystaniem miar kątów • uzasadnia nieprawdziwość hipotezy, podając kontrprzykład
15.	Nierówność trójkąta	2	Uczeń: VIII f.5) zna nierówność trójkąta $AB + BC \geq AC$ i wie, kiedy zachodzi równość.	Uczeń: • sprawdza, czy istnieje trójkąt o danych bokach • na podstawie odległości między punktami ocenia, czy leżą one na jednej prostej	Uczeń: • przy danych długościach dwóch boków trójkąta określa zakres możliwej długości trzeciego boku
16.	Powtórzenie, sprawdzian, poprawa sprawdzianu	4			
Dział IV. WIEŁOKĄTY (14 godzin)					
17.	Figury przystające	2	Uczeń: IX.4) rozpoznaje i nazywa: kwadrat, prostokąt, romb, równoległobok i trapez;	Uczeń: • rozróżnia figury przystające • rozwiązuje proste zadania	Uczeń: • uzasadnia przystawanie lub brak przystawania figur

			IX.5) zna najważniejsze własności kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku i trapezu (...).	związane z przystawianiem wielokątów	(w trudniejszych zadaniach)
18.	Cechy przystawiania trójkątów	3	Uczeń: VIII.f.4) zna i stosuje cechy przystawiania trójkątów.	Uczeń: • stosuje cechy przystawiania trójkątów do sprawdzania, czy dane trójkąty są przystające	Uczeń: • ocenia przystawianie trójkątów (w bardziej skomplikowanych zadaniach)
19.	Przystawianie trójkątów w dowodach twierdzeń	3	Uczeń: VIII.f.4) zna i stosuje cechy przystawiania trójkątów; VIII.f.8) przeprowadza dowody geometryczne nie trudniejsze niż w przykładach: a) dany jest ostrokątny trójkąt równoramienny ABC , w którym $AC = BC$. W tym trójkącie poprowadzono wysokość AD . Udowodnij, że kąt ABC jest dwa razy większy od kąta BAD , b) na bokach BC i CD prostokąta $ABCD$ zbudowano, na zewnątrz prostokąta, dwa trójkąty równoboczne BCE i CDF . Udowodnij, że $AE = AF$.	Uczeń: • odróżnia definicję od twierdzenia • analizuje dowody prostych twierdzeń • wybiera uzasadnienie zdania spośród kilku podanych możliwości	Uczeń: • przeprowadza dowody, w których z uzasadnionego przez siebie przystawiania trójkątów wyprowadza dalsze wnioski
20.	Wielokąty foremne	2	Uczeń: IX.f.1) zna pojęcie wielokąta foremnego.	Uczeń: • rozpoznaje wielokąty foremne • oblicza miary kątów wewnętrznych wielokąta foremnego • rozwiązuje proste zadania, wykorzystując podział sześciokąta foremnego na trójkąty równoboczne	Uczeń: • rysuje wielokąty foremne za pomocą cyrkla i kątomierza • rozwiązuje trudniejsze zadania, wykorzystując własności wielokątów foremnych
21.	Powtórzenie, sprawdzian, poprawa sprawdzianu	4			
Dział V. GEOMETRIA PRZESTRZENNA (25 godzin)					
22.	Graniastosłupy	2	Uczeń: X.5) wykorzystuje podane zależności między długościami krawędzi graniastosłupa do wyznaczania długości poszczególnych krawędzi; XI.f.1) rozpoznaje graniastosłupy i ostrosłupy – w tym proste i prawidłowe.	Uczeń: • rozpoznaje graniastosłupy • podaje liczbę wierzchołków, krawędzi i ścian graniastosłupów • wskazuje krawędzie i ściany równoległe w graniastosłupach • rozróżnia graniastosłupy proste i pochyłe	Uczeń: • rozwiązuje trudniejsze zadania dotyczące graniastosłupów • rozwiązuje zadania o wyższym stopniu trudności związane z przekątnymi graniastosłupa

				<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje graniastosłupy prawidłowe • rozwiązuje proste zadania dotyczące graniastosłupów • odróżnia przekątną graniastosłupa od przekątnej podstawy i przekątnej ściany bocznej • oblicza długość przekątnej ściany graniastosłupa 	
23.	Objętość graniastosłupa	3	<p>Uczeń:</p> <p>XIf.2) oblicza objętości i pola powierzchni graniastosłupów prostych, prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładowym zadaniu: Podstawą graniastosłupa prostego jest trójkąt równoramienny, którego dwa równe kąty mają po 45°, a najdłuższy bok ma długość $6\sqrt{2}$ dm. Jeden z boków prostokąta, który jest w tym graniastosłupie ścianą boczną o największej powierzchni, ma długość 4 dm. Oblicz objętość i pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza objętość graniastosłupa o danym polu podstawy i danej wysokości • oblicza objętość graniastosłupa prawidłowego • zamienia jednostki objętości, wykorzystując zamianę jednostek długości • rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania objętości graniastosłupa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia objętość graniastosłupa w postaci wyrażenia algebraicznego • rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania objętości graniastosłupa, także w sytuacjach praktycznych
24.	Pole powierzchni graniastosłupa	3	<p>Uczeń:</p> <p>XIf.2) oblicza objętości i pola powierzchni graniastosłupów prostych, prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładowym zadaniu: Podstawą graniastosłupa prostego jest trójkąt równoramienny, którego dwa równe kąty mają po 45°, a najdłuższy bok ma długość $6\sqrt{2}$ dm. Jeden z boków prostokąta, który jest w tym graniastosłupie ścianą boczną o największej powierzchni, ma długość 4 dm. Oblicz objętość i pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysuje co najmniej jedną siatkę danego graniastosłupa • oblicza pole powierzchni graniastosłupa na podstawie danych opisanych na siatce • rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania pola powierzchni graniastosłupa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się różnymi siatkami graniastosłupów; porównuje różne siatki tej samej bryły • rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania pola powierzchni graniastosłupa, także w sytuacjach praktycznych
25.	Ostrosłupy	2	<p>Uczeń:</p> <p>XIf.1) rozpoznaje graniastosłupy i ostrosłupy – w tym proste i prawidłowe.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje ostrosłupy • podaje liczbę wierzchołków, krawędzi i ścian ostrosłupów • rozpoznaje ostrosłupy proste i prawidłowe • rozpoznaje czworościan i czworościan foremny • wskazuje spodek wysokości ostrosłupa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje trudniejsze zadania dotyczące ostrosłupów • rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie długości odcinków w ostrosłupach

				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania dotyczące ostrosłupów • odczytuje dane z rysunku rzutu ostrosłupa • rozwiązuje proste zadania na obliczanie odcinków w ostrosłupach 	
26.	Objętość ostrosłupa	3	<p>XIf.3) oblicza objętości i pola powierzchni ostrosłupów prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładzie:</p> <p>Prostokąt $ABCD$ jest podstawą ostrosłupa $ABCDS$, punkt M jest środkiem krawędzi AD, odcinek MS jest wysokością ostrosłupa. Dane są następujące długości krawędzi: $AD = 10$ cm, $AS = 13$ cm oraz $AB = 20$ cm. Oblicz objętość ostrosłupa.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza objętość ostrosłupa o danym polu podstawy i danej wysokości • oblicza objętość ostrosłupa prawidłowego • zamienia jednostki objętości, wykorzystując zamianę jednostek długości • rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania objętości ostrosłupa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza objętość ostrosłupa (w nietypowych przypadkach) • rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania objętości ostrosłupa
27.	Pole powierzchni ostrosłupa	3	<p>XIf.3) oblicza objętości i pola powierzchni ostrosłupów prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładzie:</p> <p>Prostokąt $ABCD$ jest podstawą ostrosłupa $ABCDS$, punkt M jest środkiem krawędzi AD, odcinek MS jest wysokością ostrosłupa. Dane są następujące długości krawędzi: $AD = 10$ cm, $AS = 13$ cm oraz $AB = 20$ cm. Oblicz objętość ostrosłupa.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysuje co najmniej jedną siatkę danego ostrosłupa • oblicza pole powierzchni ostrosłupa na podstawie danych opisanych na siatce • rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania pola powierzchni ostrosłupa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się różnymi siatkami ostrosłupów; porównuje różne siatki tej samej bryły • rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania pola powierzchni ostrosłupa, także w sytuacjach praktycznych • przedstawia pole powierzchni ostrosłupa w postaci wyrażenia algebraicznego • projektuje nietypowe siatki ostrosłupa
28.	Graniastosłupy i ostrosłupy – zadania	3	<p>XIf.2) oblicza objętości i pola powierzchni graniastosłupów prostych, prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładowym zadaniu: Podstawą graniastosłupa prostego jest trójkąt równoramienny, którego dwa równe kąty mają po 45°, a najdłuższy bok ma długość $6\sqrt{2}$ dm. Jeden z boków prostokąta, który jest w tym graniastosłupie ścianą boczną</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza objętość graniastosłupa i ostrosłupa o danym polu podstawy i danej wysokości • oblicza objętość graniastosłupa i ostrosłupa prawidłowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia objętość graniastosłupa i ostrosłupa w postaci wyrażenia algebraicznego • rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania objętości graniastosłupa i ostrosłupa

			o największej powierzchni, ma długość 4 dm. Oblicz objętość i pole powierzchni całkowitej tego graniastopuła; XIf.3) oblicza objętości i pola powierzchni ostrosłupów prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładzie: Prostokąt $ABCD$ jest podstawą ostrosłupa $ABCDS$, punkt M jest środkiem krawędzi AD , odcinek MS jest wysokością ostrosłupa. Dane są następujące długości krawędzi: $AD = 10$ cm, $AS = 13$ cm oraz $AB = 20$ cm. Oblicz objętość ostrosłupa.	<ul style="list-style-type: none"> zamienia jednostki objętości, wykorzystując zamianę jednostek długości rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania objętości graniastopuła i ostrosłupa oblicza pole powierzchni graniastopuła i ostrosłupa oblicza pole powierzchni graniastopuła i ostrosłupa na podstawie danych opisanych na siatce 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się różnymi siatkami graniastopułów i ostrosłupów; porównuje różne siatki tej samej bryły rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania pola powierzchni graniastopuła i ostrosłupa, także w sytuacjach praktycznych
29.	Bryły – zadania	2	XIf.2) oblicza objętości i pola powierzchni graniastopułów prostych, prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładowym zadaniu: Podstawą graniastopuła prostego jest trójkąt równoramienny, którego dwa równe kąty mają po 45° , a najdłuższy bok ma długość $6\sqrt{2}$ dm. Jeden z boków prostokąta, który jest w tym graniastopuście ścianą boczną o największej powierzchni, ma długość 4 dm. Oblicz objętość i pole powierzchni całkowitej tego graniastopuła; XIf.3) oblicza objętości i pola powierzchni ostrosłupów prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładzie: Prostokąt $ABCD$ jest podstawą ostrosłupa $ABCDS$, punkt M jest środkiem krawędzi AD , odcinek MS jest wysokością ostrosłupa. Dane są następujące długości krawędzi: $AD = 10$ cm, $AS = 13$ cm oraz $AB = 20$ cm. Oblicz objętość ostrosłupa.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza w prostych przypadkach objętości oraz pola powierzchni brył powstałych z połączenia graniastopułów i ostrosłupów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza w złożonych przypadkach objętość nietypowych brył oblicza w złożonych przypadkach pola powierzchni nietypowych brył oblicza pole powierzchni i objętość bryły platońskiej rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie objętości oraz pola powierzchni ostrosłupa i graniastopuła, także w sytuacjach praktycznych
30.	Powtórzenie, sprawdzian, poprawa sprawdzianu	4			
Dział VI. POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ (23 godzin)					
31.	Liczby wymierne	2	Uczeń: I.2) interpretuje liczby naturalne na osi liczbowej; I.5) liczby w zakresie do 3000 zapisane w systemie rzymskim przedstawia w systemie dziesiętkowym, a zapisane w systemie dziesiętkowym przedstawia w systemie rzymskim;	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapisuje i odczytuje liczby naturalne dodatnie w systemie rzymskim (w zakresie do 3000) rozdziela liczby przeciwne i liczby odwrotne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania o wyższym stopniu trudności dotyczące liczb zapisanych w systemie rzymskim zaznacza na osi liczbowej liczby spełniające podane

			<p>II.5) porównuje liczby naturalne z wykorzystaniem ich różnicy lub ilorazu;</p> <p>II.6) rozpoznaje liczby podzielne przez 2, 3, 4, 5, 9, 10, 100;</p> <p>II.7) rozpoznaje liczbę złożoną, gdy jest ona jednocyfrowa lub dwucyfrowa, a także gdy na istnienie dzielnika właściwego wskazuje cecha podzielności;</p> <p>II.11) znajduje największy wspólny dzielnik (NWD) i najmniejszą wspólną wielokrotność (NWW) dwóch liczb naturalnych co najwyżej trzycyfrowych metodą rozkładu na czynniki;</p> <p>II.12) rozpoznaje wielokrotności danej liczby, kwadraty, sześciany, liczby pierwsze, liczby złożone;</p> <p>II.14) rozkłada liczby naturalne na czynniki pierwsze, co najwyżej trzycyfrowe, w przypadku gdy co najwyżej jeden z tych czynników jest liczbą większą niż 10;</p> <p>III.2) interpretuje liczby całkowite na osi liczbowej;</p> <p>III.3) oblicza wartość bezwzględną;</p> <p>IV.11) w sytuacjach praktycznych zaokrągla ułamki dziesiętne do co najwyżej drugiego miejsca po przecinku (zł, gr, m, cm, mm itp.);</p> <p>IV.12) porównuje ułamki (zwykłe i dziesiętne);</p> <p>V.7) oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych wymagających stosowania działań arytmetycznych na liczbach całkowitych lub liczbach zapisanych za pomocą ułamków zwykłych, liczb mieszanych i ułamków dziesiętnych, także wymiernych ujemnych z uwzględnieniem reguł dotyczących kolejności wykonywania działań, o stopniu trudności nie większym niż w przykładzie: $-\frac{1}{2} : 0,25 + 5,25 : 0,05 - 7\frac{1}{2} \cdot \left(2,5 - 3\frac{2}{3}\right) + 1,25;$</p> <p>Xf.1) zaznacza na osi liczbowej zbiory liczb spełniających warunek taki jak $x \geq 1, 5$ lub taki jak $x < -\frac{4}{7}$.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza odległość między dwiema liczbami na osi liczbowej • zamienia ułamek zwykły na ułamek dziesiętny okresowy • zaokrągla ułamki dziesiętne • rozwiązuje zadania tekstowe z wykorzystaniem cech podzielności • rozpoznaje liczby pierwsze i liczby złożone • rozkłada liczby naturalne na czynniki pierwsze • wykonuje działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych • oblicza wartość bezwzględną • oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych wymagających stosowania kilku działań arytmetycznych na liczbach wymiernych • zaznacza na osi liczbowej liczby wymierne oraz zbiory liczb spełniających warunki 	<p>warunki</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje liczby wymierne zapisane w różnych postaciach • wyznacza cyfrę znajdującą się na podanym miejscu po przecinku w rozwinięciu dziesiętnym liczby • rozwiązuje zadania tekstowe o wyższym stopniu trudności z wykorzystaniem cech podzielności
32.	Praktyczna matematyka	2	<p>XII.3) wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach;</p> <p>XII.4) wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach;</p> <p>XII.7) zamienia i prawidłowo stosuje jednostki masy: gram, dekagram, kilogram, tona;</p> <p>XII.8) oblicza rzeczywistą długość odcinka, gdy dana jest jego długość w skali, oraz długość odcinka w skali, gdy dana jest jego rzeczywista długość;</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania na obliczenia zegarowe • rozwiązuje proste zadania na obliczenia kalendarzowe • odróżnia lata przestępne od lat zwykłych • rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem skali • rozwiązuje proste zadania na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje wieloetapowe zadania z wykorzystaniem lat przestępnych i zwykłych • rozwiązuje skomplikowane zadania z wykorzystaniem skali • rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczenia pieniędzy

			XII.9) w sytuacji praktycznej oblicza: drogę przy danej prędkości i czasie, prędkość przy danej drodze i czasie, czas przy danej drodze i prędkości oraz stosuje jednostki prędkości km/h i m/s.	obliczanie drogi, prędkości i czasu • rozwiązuje proste zadania na obliczenia pieniężne	• rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie drogi, prędkości i czasu
33.	Procenty	2	<p>Uczeń:</p> <p>Vf.2) oblicza liczbę a równą p procent danej liczby b;</p> <p>Vf.3) oblicza, jaki procent danej liczby b stanowi liczba a;</p> <p>Vf.4) oblicza liczbę b, której p procent jest równe a;</p> <p>Vf.5) stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym, również w przypadkach dwukrotnych podwyżek lub obniżek danej wielkości;</p> <p>XIII f.1) interpretuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów słupkowych i kołowych, wykresów, w tym także wykresów w układzie współrzędnych.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w prostych zadaniach oblicza procent danej liczby; ustala, jakim procentem jednej liczby jest inna liczba; ustala liczbę na podstawie danego jej procentu • stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym (podwyżki lub obniżki danej wielkości) • odczytuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów słupkowych i kołowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania tekstowe o wyższym stopniu trudności dotyczące obliczeń procentowych, również w przypadkach wielokrotnych podwyżek lub obniżek danej wielkości, także z wykorzystaniem wyrażeń algebraicznych • stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania trudniejszych problemów w kontekście praktycznym • interpretuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów słupkowych i kołowych
34.	Potęgi	1	<p>Uczeń:</p> <p>II.8) oblicza kwadraty i sześciany liczb naturalnych;</p> <p>If.1) zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci potęgi o wykładniku całkowitym dodatnim;</p> <p>If.2) mnoży i dzieli potęgi o wykładnikach całkowitych dodatnich;</p> <p>If.3) mnoży potęgi o różnych podstawach i jednakowych wykładnikach;</p> <p>If.4) podnosi potęgę do potęgi;</p> <p>If.5) odczytuje i zapisuje liczby w notacji wykładniczej: $a \cdot 10^k$, gdy $1 \leq a < 10$, k jest liczbą całkowitą.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza potęgi liczb wymiernych • upraszcza wyrażenia, korzystając z praw działań na potęgach • rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem notacji wykładniczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje wieloetapowe działania na potęgach • rozwiązuje zadania tekstowe o wyższym stopniu trudności z wykorzystaniem notacji wykładniczej
35.	Pierwiastki	1	<p>Uczeń:</p> <p>II f.1) oblicza wartości pierwiastków kwadratowych i sześciennych z liczb, które są odpowiednio kwadratami lub sześcianami liczb wymiernych;</p> <p>II f.2) szacuje wielkość danego pierwiastka kwadratowego lub sześciennego oraz wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki;</p> <p>II f.3) porównuje wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki z daną liczbą wymierną oraz znajduje liczby wymierne większe lub mniejsze od takiej</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza pierwiastki kwadratowe i sześciennie • szacuje wielkość danego pierwiastka kwadratowego lub sześciennego • upraszcza wyrażenia, korzystając z praw działań na pierwiastkach • włącza liczby pod znak 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza przybliżone wartości pierwiastka • stosuje własności pierwiastków (w trudniejszych zadaniach) • włącza liczby pod znak pierwiastka (w trudniejszych zadaniach) • wyłącza liczby spod znaku pierwiastka (w trudniejszych zadaniach)

			<p>wartości, na przykład znajduje liczbę całkowitą a taką, że: $a \leq \sqrt{137} < a + 1$;</p> <p>IIf.4) oblicza pierwiastek z iloczynu i ilorazu dwóch liczb; wyłącza liczbę przed znak pierwiastka i włącza liczbę pod znak pierwiastka;</p> <p>IIf.5) mnoży i dzieli pierwiastki tego samego stopnia.</p>	<p>pierwiastka</p> <ul style="list-style-type: none"> wyłącza liczby spod znaku pierwiastka porównuje wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki z daną liczbą wymierną (proste przykłady) 	<p>zadaniach)</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki z daną liczbą wymierną (trudniejsze przykłady)
36.	Wyrażenia algebraiczne	2	<p>Uczeń:</p> <p>VI.2) stosuje oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi i zapisuje proste wyrażenia algebraiczne na podstawie informacji osadzonych w kontekście praktycznym, na przykład zapisuje obwód trójkąta o bokach: a, $a + 2$, b;</p> <p>IIIIf.1) zapisuje wyniki podanych działań w postaci wyrażenia algebraicznych jednej lub kilku zmiennych;</p> <p>IIIIf.2) oblicza wartości liczbowe wyrażenia algebraicznych;</p> <p>IIIIf.3) zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażenia algebraicznych jednej lub kilku zmiennych;</p> <p>IIIIf.4) zapisuje rozwiązania zadań w postaci wyrażenia algebraicznych jak w przykładzie: Bartek i Grześ zbierali kasztany. Bartek zebrał n kasztanów, Grześ zebrał 7 razy więcej. Następnie Grześ w drodze do domu zgubił 10 kasztanów, a połowę pozostałych oddał Bartkowi. Ile kasztanów ma teraz Bartek, a ile ma Grześ?</p> <p>IVf.1) porządkuje jednomiany i dodaje jednomiany podobne (tzn. różniące się jedynie współczynnikiem liczbowym);</p> <p>IVf.2) dodaje i odejmuje sumy algebraiczne, redukując wyrazy podobne;</p> <p>IVf.3) mnoży sumy algebraiczne przez jednomiany i dodaje wyrażenia powstałe z mnożenia sum algebraicznych przez jednomiany;</p> <p>IVf.4) mnoży dwumian przez dwumian, redukując wyrazy podobne.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> redukuje wyrazy podobne dodaje i odejmuje sumy algebraiczne, dokonując redukcji wyrazów podobnych mnoży sumy algebraiczne przez jednomiany oraz mnoży dwumian przez dwumian, dokonując redukcji wyrazów podobnych przekształca proste wyrażenia algebraiczne, doprowadzając je do najprostszej postaci oblicza wartości prostych wyrażenia algebraicznych zapisuje treść prostych zadań w postaci wyrażenia algebraicznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przekształca skomplikowane wyrażenia algebraiczne, doprowadzając je do najprostszej postaci zapisuje treść wieloetapowych zadań w postaci wyrażenia algebraicznych
37.	Równania, proporcjonalność prosta	2	<p>Uczeń:</p> <p>VIIf.1) sprawdza, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania (stopnia pierwszego, drugiego lub trzeciego) z jedną niewiadomą, na przykład sprawdza, które liczby całkowite niedodatnie i większe od -8 są rozwiązaniami równania $\frac{x^3}{8} + \frac{x^2}{2} = 0$;</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> sprawdza, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania rozwiązuje proste równania rozwiązuje proste zadania tekstowe za pomocą równań, w tym zadania z obliczeniami procentowymi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania, które po prostych przekształceniach wyrażenia algebraicznych sprowadzają się do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą

			<p>VIIf.2) rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą metodą równań równoważnych;</p> <p>VIIf.3) rozwiązuje równania, które po prostych przekształceniach wyrażeń algebraicznych sprowadzają się do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą;</p> <p>VIIf.4) rozwiązuje zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, w tym także z obliczeniami procentowymi;</p> <p>VIIf.5) przekształca proste wzory, aby wyznaczyć daną wielkość we wzorach geometrycznych (np. pól figur) i fizycznych (np. dotyczących prędkości, drogi i czasu);</p> <p>VIIIf.1) podaje przykłady wielkości wprost proporcjonalnych;</p> <p>VIIIf.2) wyznacza wartość przyjmowaną przez wielkość wprost proporcjonalną w przypadku konkretnej zależności proporcjonalnej, np. wartość zakupionego towaru w zależności od liczby sztuk towaru;</p> <p>VIIIf.3) stosuje podział proporcjonalny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy wielkości są wprost proporcjonalne • wyznacza wartość przyjmowaną przez wielkość wprost proporcjonalną w przypadku konkretnej zależności proporcjonalnej • stosuje podział proporcjonalny (w prostych zadaniach) • przekształca proste wzory, aby wyznaczyć daną wielkość 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, w tym zadania z obliczeniami procentowymi • przekształca wzory, aby wyznaczyć daną wielkość • rozwiązuje zadania tekstowe o wyższym stopniu trudności z wykorzystaniem podziału proporcjonalnego
38.	Figury płaskie	3	<p>Uczeń:</p> <p>IX.5) zna najważniejsze własności kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku i trapezu, rozpoznaje figury osiowoosymetryczne i wskazuje osie symetrii figur;</p> <p>IX.6) wskazuje na rysunku cięciwę, średnicę oraz promień koła i okręgu;</p> <p>IX.7) rysuje cięciwę koła i okręgu, a także, jeżeli dany jest środek okręgu, promień i średnicę;</p> <p>XI.2) oblicza obwód wielokąta o danych długościach boków;</p> <p>XI.4) stosuje jednostki pola: mm², cm², dm², m², km², ar, hektar (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń);</p> <p>VIIIIf.1) zna i stosuje twierdzenie o równości kątów wierzchołkowych (z wykorzystaniem zależności między kątami przyległymi);</p> <p>VIIIIf.3) korzysta z własności prostych równoległych, w szczególności stosuje równość kątów odpowiadających i naprzemianległych;</p> <p>VIIIIf.4) zna i stosuje cechy przystawania trójkątów;</p> <p>VIIIIf.5) zna nierówność trójkąta $AB + BC \geq AC$ i wie, kiedy zachodzi równość;</p> <p>VIIIIf.6) wykonuje proste obliczenia geometryczne wykorzystując sumę kątów wewnętrznych trójkąta i własności trójkątów równoramiennych;</p> <p>VIIIIf.7) zna i stosuje w sytuacjach praktycznych twierdzenie Pitagorasa (bez twierdzenia odwrotnego);</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza obwód wielokąta o danych długościach boków • rozwiązuje zadania na obliczanie pola: trójkąta, kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu, także w sytuacjach praktycznych • rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem cech przystawania trójkątów • rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa • oblicza miary kątów wierzchołkowych, przyległych i naprzemianległych • oblicza miary kątów wewnętrznych wielokąta • rozwiązuje zadania z wykorzystaniem własności wielokątów foremnych • oblicza w układzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania o wyższym stopniu trudności na obliczanie pól trójkątów i czworokątów, także w sytuacjach praktycznych • rozwiązuje wieloetapowe zadania z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa • oblicza współrzędne końca odcinka w układzie współrzędnych na podstawie współrzędnych środka i drugiego końca • oblicza pola figur w układzie współrzędnych, dzieląc figury na części lub uzupełniając je • uzasadnia przystawanie trójkątów • uzasadnia równość pól trójkątów • prowadzi dowody z wykorzystaniem miar kątów i przystawania trójkątów

			<p>VIII.f.8) przeprowadza dowody geometryczne o poziomie trudności nie większym niż w przykładach:</p> <p>a) dany jest ostrokątny trójkąt równoramienny ABC, w którym $AC = BC$. W tym trójkącie poprowadzono wysokość AD. Udowodnij, że kąt ABC jest dwa razy większy od kąta BAD,</p> <p>b) na bokach BC i CD prostokąta $ABCD$ zbudowano, na zewnątrz prostokąta, dwa trójkąty równoboczne BCE i CDF. Udowodnij, że $AE = AF$.</p> <p>IX.f.1) zna pojęcie wielokąta foremnego;</p> <p>IX.f.2) stosuje wzory na pole trójkąta, prostokąta, kwadratu, równoległoboku, rombu, trapezu, a także do wyznaczania długości odcinków w zadaniach nie trudniejszych niż w przykładach:</p> <p>a) oblicz najkrótszą wysokość trójkąta prostokątnego o bokach długości: 5 cm, 12 cm i 13 cm,</p> <p>b) przekątne rombu $ABCD$ mają długości $AC = 8$ dm i $BD = 10$ dm. Przekątną BD rombu przedłużono do punktu E w taki sposób, że odcinek BE jest dwa razy dłuższy od tej przekątnej. Oblicz pole trójkąta CDE. (Zadanie ma dwie odpowiedzi);</p> <p>Xf.2) znajduje współrzędne danych (na rysunku) punktów kratowych w układzie współrzędnych na płaszczyźnie;</p> <p>Xf.4) znajduje środek odcinka, którego końce mają dane współrzędne (całkowite lub wymierne) oraz znajduje współrzędne drugiego końca odcinka, gdy dany jest jeden koniec i środek;</p> <p>Xf.5) oblicza długość odcinka, którego końce są danymi punktami kratowymi w układzie współrzędnych.</p>	<p>współrzędnych pola figur w przypadkach, gdy długości odcinków można odczytać bezpośrednio z kratki</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajduje środek odcinka w układzie współrzędnych • oblicza długość odcinka w układzie współrzędnych 	
39.	Bryły	3	<p>Uczeń:</p> <p>X.3) rozpoznaje siatki graniastosłupów prostych i ostrosłupów;</p> <p>X.5) wykorzystuje podane zależności między długościami krawędzi graniastosłupa do wyznaczania długości poszczególnych krawędzi;</p> <p>XIf.1) rozpoznaje graniastosłupy i ostrosłupy – w tym proste i prawidłowe;</p> <p>XIf.2) oblicza objętości i pola powierzchni graniastosłupów prostych, prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładowym zadaniu: Podstawą graniastosłupa prostego jest trójkąt równoramienny, którego dwa równe kąty mają po 45°,</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje siatki graniastosłupów i ostrosłupów • rozwiązuje zadania związane z liczebnością wierzchołków, krawędzi i ścian graniastosłupów i ostrosłupów • oblicza objętości graniastosłupów i ostrosłupów • stosuje jednostki objętości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania o wyższym stopniu trudności dotyczące obliczania objętości oraz pól powierzchni graniastosłupów i ostrosłupów, w tym w sytuacjach praktycznych

			<p>a najdłuższy bok ma długość $6\sqrt{2}$ dm. Jeden z boków prostokąta, który jest w tym graniastosłupie ścianą boczną o największej powierzchni, ma długość 4 dm. Oblicz objętość i pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa; XII.3) oblicza objętości i pola powierzchni ostrosłupów prawidłowych i takich, które nie są prawidłowe o poziomie trudności nie większym niż w przykładzie: Prostokąt $ABCD$ jest podstawą ostrosłupa $ABCDS$, punkt M jest środkiem krawędzi AD, odcinek MS jest wysokością ostrosłupa. Dane są następujące długości krawędzi: $AD = 10$ cm, $AS = 13$ cm oraz $AB = 20$ cm. Oblicz objętość ostrosłupa. XI.7) stosuje jednostki objętości i pojemności: cm^3, dm^3, m^3, mililitr, litr.</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania na obliczanie pól powierzchni graniastosłupów i ostrosłupów 	
40.	Statystyka i prawdopodobieństwo	2	<p>Uczeń:</p> <p>XIII.1) gromadzi i porządkuje dane</p> <p>XIII.1) wyznacza zbiory obiektów, analizuje i oblicza, ile jest obiektów, mających daną własność, w przypadkach niewymagających stosowania reguł mnożenia i dodawania; XIII.2) przeprowadza proste doświadczenia losowe, polegające na rzucie monetą, rzucie sześcienną kostką do gry, rzucie kostką wielościenną lub losowaniu kuli spośród zestawu kul, analizuje je i oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych; XIII.1) interpretuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów słupkowych i kołowych, wykresów, w tym także wykresów w układzie współrzędnych; XIII.2) tworzy diagramy słupkowe i kołowe oraz wykresy liniowe na podstawie zebranych przez siebie danych lub danych pochodzących z różnych źródeł; XIII.3) oblicza średnią arytmetyczną kilku liczb.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza średnią arytmetyczną odczytuje dane z tabeli, wykresu, diagramu słupkowego i kołowego oblicza prawdopodobieństwo zdarzenia w prostych przypadkach określa zdarzenia: pewne, możliwe i niemożliwe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje złożone zadania dotyczące średniej arytmetycznej oblicza średnią arytmetyczną na podstawie diagramu oblicza prawdopodobieństwo zdarzenia (w trudniejszych zadaniach) przedstawia dane na diagramie słupkowym interpretuje dane przedstawione na wykresie w trudnej sytuacji zadaniowej odpowiada na pytania na podstawie wykresu
41.	Sposoby rozwiązywania zadań	3	<p>Uczeń:</p> <p>XIV.1) czyta ze zrozumieniem tekst zawierający informacje liczbowe;</p> <p>XIV.2) wykonuje wstępne czynności ułatwiające rozwiązanie zadania, w tym rysunek pomocniczy lub wygodne dla niego zapisanie informacji i danych z treści zadania;</p> <p>XIV.3) dostrzega zależności między podanymi informacjami;</p> <p>XIV.4) dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania;</p> <p>XIV.5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> stwierdza, że zadania można rozwiązać wieloma różnymi sposobami opisuje sposoby rozpoczęcia rozwiązania zadania (jak: sporządzenie rysunku czy tabeli, wypisanie danych, wprowadzenie niewiadomej) i stosuje je nawet wtedy, gdy nie jest pewien, czy potrafi rozwiązać zadanie do końca 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znajduje różne rozwiązania tego samego zadania

			i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody; XIV.6) weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania np. poprzez szacowanie, sprawdzanie wszystkich warunków zadania, ocenianie rzędu wielkości otrzymanego wyniku; XIV.7) układa zadania i łamigłówki, rozwiązuje je; stawia nowe pytania związane z sytuacją w rozwiązany zadaniu.	<ul style="list-style-type: none"> planuje rozwiązanie złożonego zadania tekstowego rozwiązuje zadania tekstowe 	
Dział VII. KOŁA I OKRĘGI. SYMETRIE (14 godzin)					
42.	Długość okręgu (DO REALIZACJI PRZED EGZAMINEM)	3	<p>Uczeń:</p> <p>XIVf.1) oblicza długość okręgu o danym promieniu lub danej średnicy; XIVf.2) oblicza promień lub średnicę okręgu o danej długości okręgu.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje proste zadania na obliczanie długości okręgu rozwiązuje proste zadania na obliczanie promienia i średnicy okręgu oblicza wartość wyrażeń zawierających liczbę π 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie długości okręgu rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie długości okręgu w sytuacji praktycznej
43.	Pole koła (DO REALIZACJI PRZED EGZAMINEM)	3	<p>Uczeń:</p> <p>XIVf.3) oblicza pole koła o danym promieniu lub danej średnicy; XIVf.4) oblicza promień lub średnicę koła o danym polu koła.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza pole koła (w prostych przypadkach) oblicza promień koła przy danym polu (w prostych przypadkach) oblicza obwód koła przy danym polu (w prostych przypadkach) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza pole figury z uwzględnieniem pola koła rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie pola koła w sytuacji praktycznej
44.	Długość okręgu i pole koła – zadania (DO REALIZACJI PRZED EGZAMINEM)	3	<p>XIVf.1) oblicza długość okręgu o danym promieniu lub danej średnicy; XIVf.2) oblicza promień lub średnicę okręgu o danej długości okręgu; XIVf.3) oblicza pole koła o danym promieniu lub danej średnicy; XIVf.4) oblicza promień lub średnicę koła o danym polu koła.</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje przybliżoną wartość odpowiedzi w zadaniach z kontekstem praktycznym rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem długości okręgu i pola koła 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje wieloetapowe zadanie na obliczanie obwodu i pola koła w sytuacjach praktycznych oblicza pole i obwód figury powstałej z kół o różnych promieniach
45.	Oś symetrii i środek symetrii	2	<p>Uczeń:</p> <p>XVf.3) rozpoznaje figury osiowo-symetryczne i wskazuje ich osie symetrii oraz uzupełnia figurę do figury osiowo-symetrycznej przy danych: osi symetrii figury i części figury; XVf.4) rozpoznaje figury środkowo-symetryczne i wskazuje</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje osie symetrii figury rozpoznaje wielokąty osiowo-symetryczne rozpoznaje wielokąty środkowo-symetryczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znajduje punkt symetryczny do danego względem danej osi podaje liczbę osi symetrii figury uzupełnia rysunek tak, aby

			ich środki symetrii.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środek symetrii w wielokątach foremnych uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała oś symetrii 	nowa figura miała środek symetrii
46.	Symetralna odcinka i dwusieczna kąta	2	XVf.1) rozpoznaje symetralną odcinka i dwusieczną kąta; XVf.2) zna i stosuje w zadaniach podstawowe własności symetralnej odcinka i dwusiecznej kąta jak w przykładzie: Wierzchołek C rombu $ABCD$ leży na symetralnych boków AB i AD . Oblicz kąty tego rombu.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje symetralną odcinka rozwiązuje proste zadania, wykorzystując własności symetralnej rozpoznaje dwusieczną kąta 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje skomplikowane zadania z wykorzystaniem własności symetralnej rozwiązuje zadania z wykorzystaniem własności dwusiecznej kąta
47.	Powtórzenie	1			